

Vergaderjaar 2014–2015

34 000 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2015

Nr. 79

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 april 2015

Hierbij bied ik u het verslag aan van mijn bezoek aan Warschau op 1 april jl. Met dit bezoek ben ik ingegaan op een uitnodiging van de Poolse Minister van Defensie en Vice-Minister-President Tomasz Siemoniak. Met deze brief geef ik overigens tevens antwoord op de vraag van de Vaste Commissie voor Defensie over de aangetroffen afluisterapparatuur. Deze vraag is ingezonden op 13 april 2015.

Doel van het bezoek was het bestendigen van de goede relatie tussen Nederland en Polen en het bespreken van de veiligheidssituatie. Ook heb ik een krans gelegd bij het graf van de onbekende soldaat en namens Nederland een Centurion-tank overhandigd aan het Museum van het Poolse Leger. Hiermee ging de wens in vervulling die president Komorowski tijdens het staatsbezoek in juni 2014 aan Koning Willem-Alexander kenbaar had gemaakt.

Het gesprek met mijn collega Siemoniak bevestigde opnieuw dat Polen een actieve rol op het internationale toneel ambieert en zijn verantwoordelijkheden als partner in de Navo en de EU zeer serieus neemt. In Polen wordt de defensiebegroting verhoogd tot twee procent van het BBP in 2016.

VJTF en geruststellingsmaatregelen

Minister Siemoniak sprak zijn waardering uit voor de rol van Nederland, Noorwegen en Duitsland bij de opzet van de interim *Very High Readiness Joint Taskforce* (VJTF). In juni is een belangrijke oefening voor de interim VJTF voorzien in Polen. Hij onderstreepte het belang van de afspraken die bij de Navo-top in Wales zijn gemaakt en die tijdens de Navo-ministeriële in februari zijn herbevestigd. We hebben gezamenlijk geconstateerd dat de afspraken voor de Navo-top in Warschau in 2016 moeten zijn uitgevoerd.

Polen stuurt aan op de snelle uitvoering van het *Readiness Action Plan* (RAP) en de inrichting van de *Nato Force Integration Units* met een belangrijke rol voor het *Multinational Corps North East* in Szczecin. Polen streeft ernaar Szczecin volledig te integreren in de *Nato Force Structure* zodat de Navo de beschikking heeft over een volwaardig coördinatiecentrum aan de oostelijke flank. Het is uiteindelijk aan SACEUR om, als onderdeel van het operationeel planningsproces, te besluiten hier gebruik van te maken.

Oekraïne en Rusland

Beide Ministers onderstreepten dat de Navo zich in een onzekere en onrustige veiligheidssituatie bevindt: zo vergen de crisis in Oekraïne, de opkomst van ISIS en de situatie in Noord-Afrika volop de aandacht. Minister Siemoniak stelde wel dat voor Polen de situatie in Rusland en Oekraïne prioriteit heeft. In dat kader zijn de geruststellingsmaatregelen van de Navo van groot belang.

Ik heb gesteld dat de positie van Rusland een andere houding van de Navo vereist dan voor het uitbreken van de Oekraïne-crisis. Het is van belang dat Europa en de Navo een sterke, eenduidige boodschap hebben. Minister Siemoniak onderstreepte de conclusie van de Navo-top, te weten: er bestaat een significante dreiging ten oosten van het bondgenootschap («this is not a problem of months, but of years»). Ik heb daaraan toegevoegd dat Nederland vooralsnog geen reden ziet het sanctiebeleid te versoepelen, maar dat het tegelijkertijd belang hecht aan een dialoog met Rusland. Mijn collega onderschreef dit. Het is van belang dat de Navo en de EU gezamenlijk de Russische acties veroordelen. Minister Siemoniak stelde dat de Navo met een grotere aanwezigheid aan de oostelijke flank een bijdrage daaraan kan leveren en dat de naleving van de Minsk-akkoorden van groot belang is. Polen investeert ook in de relatie met de Baltische Staten. Ik heb onderstreept dat nauwe samenwerking tussen de vier landen van groot belang is.

EU

Ook het GVDB en de aanstaande Europese Raad kwamen aan de orde. Wij concludeerden dat het aan alle lidstaten is om Europa een geloofwaardige en betrouwbare veiligheidspartner te laten zijn. De Europese Raad moet de afspraken die in Newport zijn gemaakt zoveel mogelijk terug laten komen in de eigen conclusies. Voorts moet de EU op korte termijn concrete resultaten kunnen laten zien. Het spreekt voor zich dat ook de EU een eenduidige boodschap voor Moskou moet hebben.

Irak

Tot nu toe beperkt Polen zich tot politieke steun aan de internationale coalitie in de strijd tegen ISIS en de levering van munitie onder Amerikaanse vlag. Voor de zomer zal Polen besluiten of het zal deelnemen aan de trainingsmissie.

Verenigde Naties

We hebben kort gesproken over het belang dat Nederland en Polen hechten aan een slagvaardige VN en de noodzaak van hervormingen van de VNVR, waarbij we constateerden dat het geweldsniveau van veel operaties tegenwoordig hoger is.

Samenwerking

Nederland en Polen kennen een lange gezamenlijke geschiedenis. Een bezoek aan het Poolse oorlogsmuseum en een kranslegging bij het graf van de onbekende Poolse soldaat onderstreepten dit. Minister Siemoniak en ik hebben bevestigd dat Nederland en Polen zullen blijven werken aan een veilige toekomst.

Nederland en Polen werken samen in het kader van de *Baltic Air Policing*. Tijdens de stationering in het Poolse Malbork heeft Nederland in het afgelopen najaar een bijdrage geleverd aan de regionale veiligheid en hebben Nederlandse en Poolse militairen samen kunnen oefenen. Verder nemen Nederland en Polen beide deel aan het *Multi Role Tanker Transport Aircraft* (MRTT) project, voor de gezamenlijke Europese aanschaf van tankertoestellen. Ook de Koninklijke Marechaussee heeft met haar Poolse counterpart al over nadere samenwerking gesproken. We hebben afgesproken dat deze samenwerkingstrajecten bij de herziening van het *Memorandum of Understanding* met Polen expliciet zullen worden benoemd.

Na de gesprekken op het ministerie vond een lunch plaats in een restaurant. Voorafgaand aan deze lunch heeft de Poolse militaire contra-inlichtingendienst het restaurant doorzocht en afluisterapparatuur aangetroffen. Deze commercieel verkrijgbare apparatuur is onklaar gemaakt en de dienst heeft aanvullende maatregelen genomen om het gesprek zo veilig mogelijk te laten verlopen. Het Poolse Openbaar Ministerie onderzoekt de zaak. De vertrouwelijke onderwerpen zijn, zoals gebruikelijk, aan de orde gekomen op het ministerie en niet elders.

Ik heb, ten slotte, mijn Poolse collega uitgenodigd voor een tegenbezoek aan Nederland.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert